

Dosarul nr. 2ra-1016/23
2-21147356-01-2ra-20072023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (A. Romanaș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cotruță, I. Țurcan, N. Budăi)

DECIZIE

24 ianuarie 2024

mun.Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev și Alexei Zaporojan privind încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Octavian Guriev, s-a casat hotărârea din 02 august 2022, în partea admiterii pretențiilor față de Octavian Guriev, emițând în această parte o nouă hotărâre de respingere ca nefondată a cererii de chemare în judecată depusă de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev cu privire la încasarea prejudiciului moral, în rest hotărârea s-a menținut,

c o n s t a t ă :

La 05 octombrie 2021 Olga Mercic a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Octavian Guriev și Alexei Zaporojan privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamanta a indicat că Alexei Zaporojan și Octavian Guriev la 19 iulie 2020, aproximativ la ora 18.00, aflându-se în stradă, în fața magazinului alimentar ÎI „Ion Juruc” situat în satul Piatra, r-nul Orhei, acționând împreună cu alte persoane, în scopul săvârșirii unei fapte infracționale din intenții huliganice, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și urmările care puteau surveni, inclusiv că în preajma lor erau prezente mai multe persoane care formau modul public, exprimând lipsa de respect și manifestând o neglijare premeditată demonstrativă a conduitei sale în societate, urmând manifestarea bravurii, demonstrarea atitudinii sale sfidătoare față de cei din jur și conștientizând că acțiunile sale deveneau inevitabil cunoscute persoanelor din preajmă, dorind de a-și etala sfidarea, superioritatea, de a se confrunța cu opinia publică și de a impresiona persoanele din preajmă, din intenții huliganice a iscat un conflict verbal, timp în care

demonstrativ s-au aplicat reciproc lovituri cu pumnii și picioarele pe întreaga regiune a corpului.

Reclamanta a menționat că, dânsa a intervenit pentru a căuta ochelarii soțului său care au fost pierduți în încăierare. Între timp s-a apropiat Alexei Zaporojan care a aplicat față de dânsa violență fizică, manifestată prin îmbrânceală de la care a căzut la pământ, iar în continuare a fost târâtă de păr, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 202026P0140 din 22 iulie 2020, excoriații pe cap, gât, spate, echimoze pe cap și abdomen, care se califică ca vătămare neînsemnată.

A mai relatat că între timp de dânsa s-a apropiat și Octavian Guriev care avea în mână un cuțit și cu care a amenințat-o că o taie.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Octavian Guriev și Alexei Zaporojan, au comis fapta – huliganismul, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită, săvârșite de două persoane, adică infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

Prin sentința din 03 februarie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, Octavian Guriev a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, iar prin sentința din 07 aprilie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central și Alexei Zaporojan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

În urma acțiunilor ilegale ale părților Octavian Guriev și Alexei Zaporojan, manifestate prin comiterea actului de violență fizică asupra sa, cu aplicarea de multiple lovituri cu pumnii, în rezultatul căreia i-au fost cauzat vătămări corporale neînsemnate, a avut suferințe fizice, dar și morale.

Explică că prejudiciul material suportat de dânsa este incomparabil cu prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, legat de retrăiri sufletești, traumă psihologică suportată în legătură cu comiterea actului infracțional în loc public, în văzul mai multor colegi și prieteni.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral urmează a fi apreciate de instanță, iar la stabilirea cuantumului prejudiciului moral prin echivalent bănesc, urmează a fi luate în considerație toate circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul și ținând seama de suferințele cauzate în rezultatul acțiunilor inculpaților, că a suportat suferințe psihice care s-au reflectat negativ asupra stării de sănătate și psihologice, prejudiciul moral fiind estimat la 20 000 de la fiecare, această sumă apreciindu-o ca o satisfacție echitabilă și rezonabilă care menține echilibru între compensație și venituri nejustificate.

Reclamanta a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei din contul fiecărui părât și încasarea, în mod solidar din contul părților a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze.

Prin hotărârea din 02 august 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev și Alexei Zaporojan cu privire la încasarea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Octavian Guriev în beneficiul Olgăi Mercic, suma de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Alexei Zaporojan în beneficiul Olgăi Mercic, suma de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat, în mod solidar, de la Octavian Guriev și Alexei Zaporojan în beneficiul Olgăi Mercic, suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistență juridică.

S-a încasat de la Octavian Guriev, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei.

S-a încasat de la Alexei Zaporojan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 23 august 2022, în termen legal, Octavian Guriev a declarat apel împotriva hotărârii din 02 august 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârii în partea admiterii pretenției înaintate de către Olga Mercic privind încasarea din contul său a prejudiciului moral.

Prin decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de Octavian Guriev, s-a casat hotărârea din 02 august 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în partea admiterii pretențiilor față de Octavian Guriev, emițând în această parte o nouă hotărâre de respingere ca nefondată a cererii de chemare în judecată depusă de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev cu privire la încasarea prejudiciului moral. În rest hotărârea s-a menținut.

La 07 iulie 2023, Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a indicat că decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este ilegală, emisă cu interpretarea eronată a cadrului legal, fiind posibilă de a fi casată de instanța de recurs, cu menținerea hotărârii instanței de fond, or, prin sentințele din 03 februarie 2021 și 07 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, Octavian Guriev și respectiv, Alexei Zaporojan au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, fiindu-le aplicată pedeapsă corespunzătoare pentru fapta comisă. Totodată în cadrul acestor cauze penale, dânsa a avut calitate procesuală de parte vătămată.

Menționează recurenta că, în urma acțiunilor ilegale ale pârâților Octavian Guriev și Alexei Zaporojan, manifestate prin comiterea actului de violență verbală și fizică asupra sa, cu aplicarea de multiple lovituri cu pumnii, în rezultat fiindu-i cauzate vătămări corporale neînsemnate, a avut suferințe fizice și morale.

Reieșind din prevederile art. 19, 2028 alin. (1), 2036, 2037 din Codul civil, consideră că acțiunea sa este întemeiată și că are dreptul legal să pretindă încasarea prejudiciului moral din partea intimaților.

Specifică recurenta, că prejudiciul material suportat este incomparabil cu prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, legat de retrăiri sufletești, traumă psihologică suportată în legătură cu comiterea actului infracțional în loc public, în văzul mai multor colegi și prieteni.

În motivarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău a indicat că pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Prin urmare, recurenta indică că, prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 februarie 2021, Octavian Guriev a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, cauză

penală în care dânsa a avut calitatea procesuală de parte vătămată. Iar, reieșind din prevederile art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

La caz consideră că instanța de apel, în mod eronat, neținând cont de sentința de condamnare emisă în privința lui Alexei Zaporojan a stabilit faptul că ea nu a fost agresată fizic sau verbal de Alexei Zaporojan. Or, de către acesta a fost agresată verbal și amenințată cu cuțitul. Important este că cauza penală de învinuire a lui Alexei Zaporojan a fost examinată în procedură simplificată, unde acesta a recunoscut integral vina și probele de la urmărirea penală, cauza penală fiind examinată în ordinea art. 364¹ din Codul de procedură penală.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 02 mai 2023.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces prin intermediul poștei electronice și prin intermediul oficiului poștal la 15 iunie 2023 (f.d. 127, 128).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, a depus recursul la 07 iulie 2023, în termenul stabilit de lege.

La 26 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 140), și avizele de recepție a corespondenței (f.d. 142, 143), însă până la data examinării recursului referințe pe marginea cererii de recurs nu au fost depuse.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursul declarat de Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme

de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, avînd în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă recursul se va examina conform procedurii de judecare a recursului în vigoare la data depunerii acestuia, deoarece după sensul său norma referitoare la temeiuri cuprinde și procedura, or, temeiurile nu pot fi separate de procedura de examinare și soluționare, ele fiind un tot întreg organic.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Verificând decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată constată că la caz se consideră admisibil recursul declarat de către Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu și se impune necesitatea admiterii recursului, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01.09.2023), săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin sentința din 03 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, Octavian Guriev a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ din Codul de procedură penală i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, care potrivit art. 72 alin. (3) din Codul penal, urma a fi executată în penitenciar de tip semiînchis. Cu aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoare,

stabilită lui Octavian Guriev prin sentință, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 (un) an (f.d. 7-11).

Potrivit sentinței de condamnare din 03 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, instanța a constatat că la data de 19 iulie 2020, aproximativ la ora 18.00, Octavian Guriev aflându-se în stradă, în fața magazinului alimentar ÎI „Ion Juruc” situat în satul Piatra, r-nul Orhei, fiind implicat în altercații cu soțul Olgăi Mercic, având un cuțit în mână, amenința atât pe cei prezenți și implicați în altercații, cât și pe reclamanta deoarece aceasta a încercat să-i descaiere.

În această cauză penală, Olga Mercic, a fost recunoscută ca parte vătămată.

Din conținutul sentinței din 03 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, mai rezultă că potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 202026P0140 din 22 iulie 2020, în cadrul acestui conflict Olgăi Mercic i-au fost cauzate leziuni corporale, care conform criteriului pericolului pentru viață, se califică ca vătămare neînsemnată (f.d. 93).

Prin sentința din 07 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, Alexei Zaporojan a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal și cu aplicarea art. 364¹ din Codul de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Cu aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoare, stabilită lui Alexei Zaporojan prin sentință, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani (f.d. 13-18).

Potrivit sentinței de condamnare din 03 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, instanța a constatat că, la data de 19 iulie 2020, aproximativ la ora 18.00, Alexei Zaporojan aflându-se în stradă, în fața magazinului alimentar ÎI „Ion Juruc” situat în satul Piatra, r-nul Orhei fiind implicat în altercații cu soțul reclamantei, Victor Mercic, a împins-o pe Olga Mercic, astfel încât aceasta a căzut jos, apoi a tras-o de păr.

La fel, din conținutul sentinței rezultă că, Alexei Zaporojan în cadrul ședinței de judecată și-a manifestat acordul de a-i restitui victimei Mercic Olga prejudiciul cauzat, recunoscând că, ultima s-a apropiat să-și retragă soțul din altercație, iar ca urmare, dânsul a acționat împotriva ei.

În cadrul acestei cauze penale Olga Mercic a fost recunoscută ca parte vătămată, iar conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 202026P0140 din 22 iulie 2020, s-a constatat că lui Olga Mercic în cadrul conflictului i-au fost cauzate leziuni corporale care conform criteriului pericolului pentru viață s-a calificat ca vătămare neînsemnată (f.d. 15, verso).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Olga Mercic a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei din contul lui Octavian Guriev, încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei din contul lui Alexei Zaporojan, și încasarea, în mod solidar din contul pârâților a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii, încasând de la Octavian Guriev în beneficiul Olgăi Mercic, suma de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral; încasând de la Alexei Zaporojan în beneficiul Olgăi Mercic, suma de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. A încasat, în mod solidar, de la Octavian Guriev și Alexei Zaporojan în

beneficiul Olgăi Mercic, suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistență juridică. A încasat de la Octavian Guriev, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei și de la Alexei Zaporozan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei.

Instanța de fond a concluzionat că, vinovăția pârâților în comiterea unor acțiuni huliganice, însoțite de violență împotriva Olgăi Mercic, se confirmă prin sentințe definitive și irevocabile, concluzionând privind temeinicia parțială a pretențiilor reclamantei privind repararea din partea pârâților a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Instanța a reținut că, aplicând violența față de reclamantă, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate care au fost stabilite de medicul legist și reflectate în rapoartele de expertiză judiciare medico-legale, precum și amenințarea cu cuțitul, pârâții în mod incontestabil au provocat reclamantei anumite suferințe psihice ce s-a manifestat prin starea de spaimă, stres și umilință prin care a trecut reclamanta, iar având în vedere caracterul și gravitatea suferințelor fizice, intensitatea suferințelor psihice suportate de reclamantă, circumstanțele în care acestea au fost provocate, instanța a apreciat că pretențiile privind obligarea pârâților la plata unor compensații a câte 20 000 lei sunt vădit exagerare, dispunând încasarea de la pârâții Octavian Guriev și Alexei Zaporozan în beneficiul Olgăi Mercic a unei despăgubiri de câte 5000 de lei, de la fiecare pârât, sumă care ar constitui o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat și suferit de reclamantă.

Ulterior, instanța de apel, fiind învestită cu judecarea apelului declarat de Octavian Guriev a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat hotărârea din 02 august 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în partea admiterii pretențiilor față de Octavian Guriev, emițând în această parte o nouă hotărâre de respingere ca nefondată a cererii de chemare în judecată depusă de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev cu privire la încasarea prejudiciului moral. În rest hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că, soluția instanței de fond este una parțial greșită, deoarece instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței, iar în consecință a admis erori în aprecierea probatoriului administrat.

A evidențiat că, din conținutul sentinței din 03 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, de condamnare a lui Octavian Guriev de comiterea instanționii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, rezultă că conflictul a avut loc între Octavian Guriev și Victor Mercic, iar reclamanta Olga Mercic nu a fost agresată de către Octavian Guriev în nici un fel. Acest fapt a fost confirmat și prin declarațiile Olgăi Mercic depuse în cadrul urmăririi penale, unde a indicat că nu a fost agresată nici fizic, nici verbal de către Octavian Guriev.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea din contul lui Octavian Guriev a sumei de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată, fiind casată hotărârea instanței de fond în această parte.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanța de apel este greșită.

În susținerea concluziei date se rețin prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din desar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

În conformitate cu art. 123 alin. (3) din Codul de procedură civilă, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

Conform art. 59 alin. (1) din Codul de procedură penală, parte vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii, cu acordul victimei.

La caz, Olga Mercic a fost recunoscută în calitate de parte vătămată în cadrul cauzelor penale de învinuire a lui Octavian Guriev și Alexei Zaporojan în temeiul art. 287 alin. (2) lit.b) din Codul penal, iar în baza sentințelor de condamnare din 03 februarie 2021 și 07 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul central Octavian Guriev și respectiv Alexei Zaporojan au fost recunoscuți vinovați și condamnați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

Aici, instanța de recurs reține că cauzele penale au fost judecate în temeiul art. 364¹ din Codul de procedură civilă, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Octavian Guriev și Alexei Zaporojan recunoscând în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, recunoscând vina și nesolicitând administrarea de probe noi.

Colegiul judiciar subliniază că, conform art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Art. 6 din Codul de procedură civilă, stipulează că instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) lit. f) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în urma cauzării de prejudiciu unei alte persoane.

Articolul 16 alin. (1) lit. g) din Codul civil prevede că apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Potrivit art. 19 alin. (1), (3) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Articolul 776 din Codul civil prevede că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Raportând prevederile legale evocate mai sus la situația din speță, având în vedere că vinovăția lui Octavian Guriev și Alexei Zaporojan în comiterea acțiunilor huliganice, însoțite de violență împotriva recurenteii Olga Mercic se confirmă indubitabil printr-o sentință definitivă și irevocabilă, instanța de recurs conchide că prima instanță corect a ajuns la concluzia privind temeinicia parțială a pretențiilor Olgăi Mercic privind repararea de către Octavian Guriev și Alexei Zaporojan a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Totodată, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că prima instanță nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, iar în consecință a admis erori în aprecierea probatoriului administrat, or instanța de apel neîntemeiat a reținut că din conținutul sentinței din 03 februarie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central rezultă că conflictul a avut loc între Octavian Guriev și Victor Mercic, iar Olga Mercic nu a fost agresată de către Octavian Guriev nici într-un fel.

Totodată este eronată și concluzia precum că, pretențiile de ordin moral înaintate față de Octavian Guriev de către Olga Mercic nu sunt întemeiate.

Or, potrivit sentinței definitive și irevocabile din 03 februarie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central Octavian Guriev a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) din Codul penal, și anume huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, iar Olga Mercic în această cauză penală a fost recunoscută în calitate de parte vătămată.

Mai mult, Olga Mercic a solicitat încasarea prejudiciului moral nu doar pentru aplicarea violenței fizice în privința ei, dar și pentru retrăirile sufletești, traumele psihologice suportate în legătură cu comiterea de către Octavian Guriev și Alexei Zaporojan a actului infracțional în loc public, în văzul mai multor colegi și prieteni, spaima, stresul și umilința prin care a trecut aceasta.

Sub acest aspect, instanța de recurs consideră incorectă soluția instanței de apel privind respingerea ca fiind nefondată a pretenției Olgăi Mercic împotriva lui Octavian Guriev cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În context, completul de judecată notează că, în conformitate cu art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2036 din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Potrivit art. 2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Instanța de recurs conchide că prima instanță corect a constatat că, aplicând violența față de Olga Mercic, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate care au fost stabilite de medicul legist și reflectate în rapoartele de expertiză judiciare medico-legale, precum și amenințarea cu cuțitul, Octavian Guriev și Alexei Zaporojan în mod incontestabil au provocat Olgăi Mercic anumite suferințe psihice ce s-a manifestat prin starea de spaimă, stres și umilință prin care a trecut aceasta.

De asemenea, completul de judecată reține ca fiind justă și motivată concluzia primei instanțe cu privire la admiterea parțială a cerinței privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei din contul fiecărui intimat, or, instanța de fond a apreciat caracterul și gravitatea suferințelor fizice, intensitatea suferințelor psihice suportate de Olga Mercic, circumstanțele în care acestea au fost provocate, instanța apreciind pretențiile recurente privind obligarea intimaților la plata unor compensații a câte 20 000 lei ca fiind vădit exagerată, iar despăgubirea în mărime de 5 000 de lei, sumă care ar constitui o satisfacție echitabilă pentru prejudiciu moral cauzat și suferit de aceasta.

În acest context, instanța de recurs relevă că rolul compensației pentru prejudiciul moral cauzat nu este unul punitiv și vindicativ, fiind chemat să asigure compensarea pecuniară a suferințelor cauzate de făptuitor victimei acțiunilor ilicite, compensație ce trebuie să fie echitabilă în raport cu ambele părți, contrariul

însemnând o îmbogățire fără justă cauză a reclamantului, contrară prevederilor art. 1979 din Codul civil.

Distinct de cele menționate, cu referire la pretenția reclamantei privind încasarea cheltuielilor de judecată, se reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Conform art. 96 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, având în vedere contribuția avocatului Diana Munteanu la soluționarea cauzei, cuantumul onorariului, care este necesar, realmente și rezonabil ca mărime, instanța de recurs consideră corectă concluzia instanței de fond privind admiterea solicitării Olgăi Mercic cu privire la compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 4 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică suportate în prezenta cauză, confirmate prin bonurile de plată respective (f.d. 24, 25).

Totodată, conform art. 98 din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, prima instanță corect a concluzionat de a încasa, de la Octavian Guriev și Alexei Zaporojan, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de câte 100 lei din contul fiecăruia, pentru pretenția privind încasarea prejudiciului moral.

Pentru motivele expuse, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, a casa parțial decizia instanței de apel și anume în partea prin care a fost casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o hotărâre nouă de respingere ca nefondată a cererii de chemare în judecată depusă de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev cu privire la încasarea prejudiciului moral, cu menținerea în partea dată a hotărârii primei instanțe. În rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe se mențin.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Olga Mercic, reprezentată de avocatul Diana Munteanu.

Se casează parțial decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Mercic împotriva lui Octavian Guriev și Alexei Zaporojan privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și, anume în partea prin care a fost casată hotărârea primei

instanțe și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii Olgăi Mercic împotriva lui Octavian Guriev cu privire la încasarea prejudiciului moral, cu menținerea în partea dată a hotărârii din 02 august 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

În rest decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 august 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc